

Anabel Arraiza, aktorea

«Elkartasunaren bidez euskarara hurbildu nahi ditugu behar bereziak dituzten haurren familiak»

Irrien Lagunak klubeko Ane Pirata da Anabel Arraiza aktore eta musikaria. Irrigintzan eta herrigintzan batera aritu daitekeela erakusten digute irrizaleek.

Reyes Ilintxeta

@ReyesIlintxeta

ARGAZKIAK: DANI BLANCO

Noiz jarri zinen lehen aldiz kameraren aurrean?

Ama San Fermin ikastolako andereñoa zen, Iruñean, eta han ikasi nuen. Batxilergoa egiten ari nintzela, egun batez Mirentxu Purroy casting bat egitera etorri zen. Musika ezagutzak genituenok aurkeztu ginen eta *Denboraren gibelean* filmean parte hartzeko aukeratu ninduten. Handik gutxira ikaskide nuen Asier Andueza etorri zitzaidan esanez ETBn *casting* bat egiten ari zirela telesail berri baterako eta hara joan ginen biok. 1994ko udan egin genuen proba. Bukatu berria nuen UBI eta Lakuntzako igerrilekuko taberna kudeatzen nuen. Han nengoela deitu zidaten hartu nindutela esateko. Beraz, unibertsitatera ordez, *Goenkaler*a joan nintzen. 18 urterekin hasi eta zortzi urtez aritu nintzen. Ondoren bi urte egin nituen *Sorginen Larraztean*. Telebistako hamar urte horiek nire gaztaroa izan ziren. Hamaika gauza egin nituen nik.

Gogorra izan zen?

18 urterekin nola izango zen gogorra? Goizeko zazpitan hasten ginela izaten zen txarrena, besterik ez. Amak autoz eramaten ninduen Irurtzuneraino, han *Roncalesa* hartu eta Leitzaaran osoa, mendatea gora, mendatea behera, Donostiaraino. Eta gero, Miramoneraino

iristeko taxia hartzen nuen egunero. Halako batean, konfiantza pixka bat hartuta, makillatzen ari ginela, lankideei eskatu nien esateko mesedez zein zen Miramonera joateko hartu behar zen *Vilavesa*. Noski, ez zidaten ulertu.

Lana oso dibertigarria zen. Jolas modukoa niretzat. Makina bat aldiz joan nintzen lo gutxi eginda edo batere lorik egin gabe, baina gidoiak ikastea ez zen batere zaila niretzat.

Zer gertatu zen Sara, zure pertsonaiarekin?

Ez dakit. Desagertu egin zen, besterik gabe. Denboraldiaren amaieran Joseba medikuarekin ezkondu eta nengo eta haur bat adopzioan hartu berria genuen. Hurrengo denboraldiaren hasieran hantxe zeuden Joseba eta haurra, baina Sararen arrastorik ez. Gero Josebak izan zuen beste bikotekide bat... Hil, ez nintzen hil, baina Sara non dabilen, auskalo! Hautsa kentzen Arraldeko txokoren batean, agian!

Zein izan da *Goenkaler*en ekarpenik handiena?

Goenkale talka handia izan zen, bere garaian horren modan zeuden Hego Amerikako folletoiekin lotzen genuelako. Horregatik askok gutxien zuten, jendaurrean bederen. Baten batek esaten

zidan berak ez zuela ikusten, baina gero Sara deitzen zidan.

Bestalde, *Goenkale*k jende askori lana eman dio. Oro har, esan daiteke *Goenkale* eskola izan dela. Eskola ona. Ni, adibidez, ez nator antzerki eskolatik, baina egunero-egunero hainbeste profesional onekin lan egiteak asko erakusten dizu. Telebistak gainera, badu lotura puntu bat. Nik maite dut. Zinema pixka bat probatu dut eta gustatu zait nola imatzen dituzten gauza guztiak, baina telebistak xarma handia du.

Euskararentzako ere garrantzitsua.

Gertuko hizkera zen. Hika, esate baterako, ordura arte apenas entzuten zen telebistan eta *Goenkale*n maiz erabiltzen zen. Hasieran, batzuentzat hotz suertatzen bazen ere, euskara ikasten ari zirentzat edo oso giro euskaldunetan bizi ez zirentzat lagungarria izan da *Goenkale*.

Lehenengo ataletan nafar bakarra nintzen, gero Iñaki Perurena sartu zen eta geroago Matxin. Niri esaten zidaten Lakuntzako hizkera erabiltzeko, baina oso zaila egiten zait lakuntzarra ez den norbaitekin horrela hitz egitea. Errazago egiten zait besteen hizkeretara moldatzen saiatzea. Izan ere, lankidea ondarroarra dut orain eta *whatsapp*ez ondarroeraz saiatzen naiz.

Anabel Arraiza

1975, Lakuntza

Gaztetxo zela aktore hasi zen zineman Mirentxu Purroyren *Denboraren gibelean* filmean. Telebistara egin zuen jauzi eta zortzi urtez Sara izan zen *Goenkale* telesailean. Ondoren *Sorginen Laratza* saioan aritu zen bi denboraldiz. Musikari gisa bi disko kaleratu zituen Triki ta ke taldearekin. Gaur egun bi antzezlanetan ari da eta Irrien Lagunak klubeko kidea da. Ane Pirata da jendaurreko emanaldietan eta, horrez gain, ekimenaren eta aldizkariaren kudeaketan dabil buru-belarri. Behar bereziak dituzten haurren familien Euskal Herri osoko 30 bat elkarterekin ari dira lanean irrizaleak, Bizipoza elkartasun sarea ehuntzen.

Zergatik utzi zenuen telesaila? Ala utzi egin zintuzten?

Goenkale n nintzen bitartean kolaborazioak egiten hasi nintzen *Sorginen Laratzean*, baina hor bazegoen lehia moduko bat. *Goenkale* Pausoka ekoiztetxekoa zen eta *Sorginen Laratza* ETBren produktua, eta bien buruek talka egiten zuten. Nik behintzat hala hartu nuen. Horregatik, *Sorginen Laratzean* kontratua egitea proposatu zidatenean bata edo bestea aukeratu behar izan nuen. Hala ere, oso ongi bukatu nuen *Goenkale*koekin eta talde osoarekin.

Eta *Sorginen Laratzean*?

Badut arantza sartuta. Lanean bi urte igarota haurdun gelditu nintzen. Abuztuan jaioko zen haurra eta nik ekainean aditzera eman nien prest nengoela irailan itzultzeko, baina orduko zuzendariak esan zidan hobe nuela etxean gelditu alaba zaintzen. Haurrak eskertuko zidala. Horrek bai, mina eman zidan. Gainera telefonoz esan zidan.

Gizona zen zuzendaria?

Ez. Emakumea.

Horrek erre egin ninduen eta telebistatik urrundu nintzen, baita han ezagutu-tako jendearengandik ere. Nire haurrak neuk hezteko erabakia hartu nuen. Hiru haurrak koskortutakoan hasi nintzen berriro lan munduan kukuak egiten. *Arratsaldero* saioan kolaboratuz bartzuk egin nituen, adibidez.

Musikaria ere bazara.

Bai. Txikitatik ikasi dut akordeoia Altsasun, Lakuntzan eta Barañaingo kontserbatorioan. 14 urterekin jada hasi nintzen sosak irabazten kintoen festetan edo inauterietan. Gero ezkontza, bataio eta jaunartzetan hasi nintzen jotzen talde batean. Teklatuak jo eta abestu egiten nuen.

Gerorago Triki ta ke taldean sartzea eskaini zidaten. Imanol Goikoetxea urdiaindarra zebilen eta berak deitu zidan. Bi disko grabatu genituen eta hiru urtez aritu nintzen haiekin, haurdun gelditu nintzen arte. Erruaren parte bat taldeko baxu jotzailearena izan zen [irriz dio]. Hiru seme-alaba ditugu, zaharrenak pianoa jotzen du, bigarrenak akordeoia eta txikiena laster bateriarekin hasiko da. Taldea antola genezake etxean!

Irien Lagunak klubera nola iritsi zinen?

Zenbait pertsonaia egiteko aktoreak behar zituztela zioen iragarkia ikusi nuen *Berrian* 2011n. Nik proiektua ezagutzen nuen bazkideak ginelako eta curriculumaren partez mezu bat bidali nuen esanez "Anabel Arraiza naiz, aktorea eta musikaria, telebistan eta antzerkian aritua, eta hiru seme-alabaren ama". Berehala deitu zidaten eta Mari Kalanbreren pertsonaia gorpuzten hasi nintzen.

Pailazoenganako magia

Pailazoenganako magia 8-9 urtera arte luzatzen da. Gero haurrak urrundu egiten dira eta 16 urterekin berriro itzuli *Maite zaitut* gurekin kantatzera.

Zure haurrak ez dira jeloskor jartzen ama partekatu behar izateagatik?

Saioa egin eta gero, haurrekin gelditu eta guztiei muxuak emateko ohitura dugu. Gure haurrak ni ikustera etorri ziren lehen aldian, han egon ziren zain, denak pasatu arte. Gero txikiak besarkatu ninduen estu-estu eta ezin askatu, "hau nirea da" esanez bezala.

Zer egiten duzu orain ekimen honetan?

Ai, zer ez dudan egiten nik! Orain Piratarekin buru-belarri nabil eta familia giroko dantzaldia egiten dugu. Nire bi alderdiak batu ditugu: aktorea eta abeslariarena. Oso gertuko lana da, oso polita. Ezagutzen dituzu haurrak, familiak, hainbat egoera...

Edozein modutan ere, gure ardatz nagusia aldizkaria da. Haurrentzako argitalpenei dagokienez, hutsune bat zegoela ikusi zen. Guk gure garaian *Ipurbeltz* izan genuen, adibidez, baina orain mota horretako aldizkaririk ez zegoen, eta garai digitalean bizi arren, paperezko euskarria adin horretan oso garrantzitsua da. Aldizkaria argitaratzeak berarekin dakar sustapen lanak egin behar izatea: sare sozialetan zabalpen lan handia egitea, webgune bizia izatea...

Guk transmititu nahi ditugun baloreak dira elkartasuna, auzolana, bizikidetzeta, natura, osasuna, kultura, euskara eta zientziaren aldeko jarrerak. Klub hau balore horiek transmititzeko eratu zen eta helburu horrekin sortu ziren pertsonaia guztiak: Tiritatxo, Ane Pirata, Mari Kalanbre, Martin Bertso, Larga-bista...

Bizipoza elkartean ari zara.

Horrekin guztiarekin batera, urtetan landutako elkartasun harreman guztiak

Aktorea eta musikaria Ane Pirata da pailazoek ekitaldian. Argazkian Porrotzekin.

GOIENA

mantendu eta sustatzeko gogoia gorpuzten joan zen eta Bizipoza elkarte eratu genuen gizartegintza alorrean. Gaur egun 30 elkarte daude, behar bereziak dituzten haurrak eta haien familiak osatutakoak. Haur horien bizi-baldintzak hobetzeko lan egiten duten mota askotako elkarteak dira. Gaixotasunak dituzten neska-mutikoak dira edo bestelako familia ereduak, Espainiar Estatu mailan lan egiten dutenak edo Euskal Herrikoak. Mota askotarikoak. Harremanak sustatzen lan handia dago eta pertsona bat dago orain taldean soilik horretaz arduratzen dena. Elkarteek lan izugarria dute haien egunerokoan eta guk nahi duguna da haien errealitatea gizarteratzea, detektatzea zer behar afektibo eta materialak dituzten, eta pentsatzea

nola lagun diezaiekegun. Azkena Nafarroako Chrysalis Adingabe Transexualen Familien Elkarte sartu da.

Zer egiten duzue elkarte horiekin?

Boluntario sare zabala dugu, haien artean Hik Hasi bezalako talde handiak. Beharrak dituzten elkarteak eta lanerako gogoia duten boluntarioak harremanetan jartzen saiatzen gara. Beraien baloreak oso garrantzitsuak dira, gure gizartean ere bai, eta elkartasunaren bidez euskarara hurbildu nahi ditugu familia horiek guztiak. Pailazoek askotan esaten dute: herrigintzatik sortu ginen, irrigintzan gabiltza eta harrogintzaz egiten dugu. Oso txikiak gara, euskal hitzunik ere gutxi garelako, baina ahal duguna egiten dugu.

Kutxa Ekoguneko

UDABERRI FESTA

🌻 Familia ginkana eta dastaketak!

🌻 Joko eta tailerrak!

🌻 Play'N'kids taldearen rock kontzertua eta askoz gehiago...

15

Maiatzak

11:00-19:00

Zer da Udal Irrizaleen Sarea?

Udalen artean josten ari garen sarea da, proiektuarentzako sostengu ekonomikoa lortze aldera. Laguntzaren truke gure aldizkaria eskola guztietara eramateko aukera eskaintzen diegu. Ematen du mundu guztiak ezagutzen gaituela, baina ez da egia eta gainera jendea oso nahasita dabil. Aldizkaria Pirritx, Porrotx eta Mari Motots baino gehiago da. Katxiporreta pailazo taldearekin batera, Elkar argitaletxeak eta Berriak osatzen dute Irrien Lagunak. Gurekin elkarlanean hamaika elkarte ari dira: Elhuyar, Urtxintxa, Txatxilipurdi, eta abar.

Pirritx, Porrotx eta Mari Motots antzezlanetan aritzen dira eta batzuetan Irrien Lagunak klubaren zenbait emalditan hartzen dute parte.

Baina Porrotx leku guztietan dago.

Egia da Porrotx mila lekutara joaten dela. Bi saio arratsaldean, eta goizean Seaskakoekin arituko da bera bakarrik beste saio bat egiten. Nik ez dakit egunean zehar zenbat aldiz margotzen duen aurpegia. Joxe Mari izugarria da!

Zenbat lagun ari zarete lanean?

Bizipozan bat eta Irrien Lagunak klubean hiru. Gutxi gara, eta gainera, ikusten ez den lan handia dago: bilerak, txostenak, administrazioko tramiteak...

Hori gutxi ez eta bi antzerki lanetan ari zara.

Bai. Iaz, hiru hilabeteen biak estreinatu genituen: bat dramatikoak *Zu gabe* eta bestea komikoa *Ekotikopatetikobikoa*. Dramatikoa eskaini zidatenean beldurrez hartu nuen umeen munduan murgilduta nagoelako orain. Gainera, lanzen duen gaia minbizia da. Nire aita

Azken hitza: Elkarlana

Bizipoza Elkartean hainbat behar dituzten hauren familien 30 elkarte biltzen dira. 4.000 familiaz ari gara hitz egiten, eta elkarrekin indar handiagoa egiteko aukera dugu. Adibidez, Guk Real Sociedad Fundazioarekin hitzarmena sinatu genuen, eta gerora fundazio horrek Gipuzkoako Kirol Egokituaren Federazioarekin beste hitzarmen bat egin zuen. Horri esker Gipuzkoako haur guztiak kirola egiteko aukera dute. Proiektua gauzatzeko harremanetan jarri genituen bi aldeak. Batzuetan ezagutza-falta dago, baina argi dago elkarlanean oso emaitza onak atera daitezkeela.

duela bost urte hil zen minbiziak jota eta entseguak oso gogorrak izan ziren, dena nahasten zitzaidalako, baina oso ongi etorri zitzaidan. Sentimendu horiek guztiak dantzan izatea oso positiboa izan da. Beste lana oso dibertigarria da. Ordubetez ongi pasatzeko aukera.

Nola definitzen duzu zure burua?

Marisaltsera naiz. Gauza berriak probatzea gustatzen zait eta gainera euskaraz bada, bikain. Agian nik baino gehiago dakienari utzi beharko nioke gauza batzuk egiten, baina tira.

Edozertan ematen duzu izena?

Agian bai. Munduko lehen Emakume Mendi Maratoia egin zen iaz Sunbillan eta megafonia bidezko kontakizuna egiteko eskatu zidaten. Nik ez nuen ideiarik ere, baina mikroa hartu eta hor aritu nintzen isildu gabe, gustura, azkena iritsi arte.

Zer egiteko gogoa duzu?

Nire proiektua musikan. Baina ez daukat denborarik sormen lanetan murgiltzeko. Ideiak baditut, baina denborarik ez. Bestalde, adinekoentzat ere zerbait eginen nuke gustura, baina oraindik ez dut oso garbi.

Telebistara itzultzeko gogorik?

Bai, baina telebistan ez da ia deus ere produzitzen. Ez dut gertutik bizi, baina lehenagoko baldintzak orain ez daude jada. Saioren erredakzioan lau katu ari dira lanean, eta gainera haiek beraiek dira produkzio lana egiten dutenak eta saioa aurkezten dutenak. Horretara ohi-tzen bagara, gero nork altxa hori? Ez zait gustatzen egiten ari direna. Platoak hutsik daude eta diru guztia oso saio gutxitara joaten ari da. ■

Futbol 7

EUSKAL PRESO ETA IHESLARIEN ALDE

MAIATZAK 28 / HENDAIA

XIII. EDIZIOA

futbol7.hendaia@gmail.com

